

การพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของ
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
Development of Academic Affairs Administration Model Based on
Buddhist Principle of Home Economic Technology Faculty,
Rajamangala Technology University

ธัญนันท์ อบถม, สมศักดิ์ บุญปู และ ระวิง เรืองสังข์

Thanyanun Obthom, Somsak Boonpoo and Rawing Ruangsanka

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail: unchulee2929@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 2) พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 3) เสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยมีระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหาร จำนวน 5 คน การสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ และระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีประชากรที่ศึกษา คือ บุคลากร ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 164 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเอกสาร การวิเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์ทางสถิติ คือ หาค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มีความจำเป็นในการพัฒนา มี 6 ด้าน (1) ด้านการนิเทศและพัฒนาอาจารย์ (2) ด้านส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ (3) ด้านการจัดการเรียนการสอน (4) ด้านหลักสูตร (5) ด้านการบริการวิชาการ และ (6) ด้านการวัดและประเมินผล 2) การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) กระบวนการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรม ประกอบด้วย 1. การจัดการบริหารงานวิชาการ 2. หลักพุทธธรรมในการบริหารงานวิชาการ 3. ขั้นตอนการบริหารงานวิชาการ 4. โครงการพัฒนานักวิชาการทางการบริหารงานวิชาการ (4) การนำรูปแบบไปใช้ และ (5) เงื่อนไขแห่งความสำเร็จ 3) การเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรม ผลของรูปแบบทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความถูกต้อง และในระดับมาก ได้แก่ ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้ ตามลำดับ

คำสำคัญ: การพัฒนา, การบริหารงานวิชาการ, หลักพุทธธรรม

Abstract

This research aimed to; 1) study the problems and problems of academic administration according to the Dhamma principles of the Faculty of Home Economics Technology Rajamangala University of Technology 2) develop an academic administration model in accordance with the principles of the Dharma of the Faculty of Home Economics Technology Rajamangala University of Technology and 3) propose an academic administration model in accordance with the principles of the Dharma of the Faculty of Home Economics Technology Rajamangala University of Technology. The mixed research methods were used in the study. The qualitative data were collected from documents, in-depth interviews with 5 school administrators and focus group discussions with 9 experts and then analyzed by content analysis. The

quantitative data were collected through questionnaires from 164 persons. The research instruments were questionnaires, data analysis using document analysis. And statistical analysis, namely percentage, frequency, mean, standard deviation.

The research results found that; 1) Problems and problems of academic administration according to the principles of the Dharma of the Faculty of Home Economics Technology, found 6 aspects (1) Supervision and teacher development. (2) Support and control of academic work. (3) Teaching and learning. (4) Course Educational. (5) Academic Services and (6) Measurement and Evaluation. 2) Development of Academic Affairs Administration Model Based on Buddhist Principle of Home Economic Technology Faculty, consisted of 5 components; (1) Principle, (2) Objective, (3) Academic administration process according to the Buddhist principles of 1. Academic administration tasks, 2. Buddhist principles in academic administration, 3. Academic administration procedures, 4. Academic Personnel Development Project, (4) Application, and (5) Achievement condition. 3) propose an academic administration model in accordance with the principles of the Dharma, the results of the format of all 4 aspects were overall at a high level. When considering each aspect with the highest average value. At the highest level, it was usefulness and accuracy. And to a large extent such as appropriateness, and feasibility respectively.

Keywords: Learning Management, Dhamma Study, Buddhist Principle.

Received: 2020-05-29

Revised: 2020-07-24

Accepted: 2020-09-22

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันจากกระแสโลกศตวรรษที่ 20 มาเป็นโลกในศตวรรษที่ 21 หรือในโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ กำหนดนโยบายด้วยการสร้างปัญญาและนวัตกรรมโดยใช้องค์ความรู้กลไกต่าง ๆ ด้านวิจัยมาพัฒนาต้องมีระบบอุดมศึกษาที่เข้มแข็ง มีแรงผลักดันทำให้ทุกองค์กรปรับตัวเพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและมีความยั่งยืน โดยมีการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและมุ่งสู่ความเป็นเลิศในทุกด้าน (Kotter, 1999, หน้า 24) โดยปัจจัยสำคัญที่จะสามารถเผชิญต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายที่เกิดขึ้นแล้ว แล้วที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต คือ คุณภาพของคน ทั้งนี้เพราะในยุคปัจจุบันและในอนาคตต่อไปภายหน้า เครื่องมือหลักในการขับเคลื่อนความเจริญไม่ใช่ที่ดิน แรงงาน วัตถุดิบ หรือเงินลงทุน แต่จะเป็นปัญญาและความรู้ เพราะสังคมโลกปัจจุบันเป็นสังคมแห่งเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Based Society) รวมถึงเพื่อสอดคล้องกับนโยบายโมเดล Thailand 4.0 ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) (วิจารณ์ พานิช, 2551, หน้า 1)

คุณภาพของคนดังกล่าวข้างต้น จะมีคุณภาพและมีความพร้อมในการแข่งขัน สามารถพิจารณาตลอดจนกำหนดรูปแบบในการดำเนินชีวิตของตนเองให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสามารถนำพาประเทศชาติของตนในฐานะของพลเมืองที่มีหน้าที่ที่จะต้องดำรงรักษาประเทศชาติไว้ด้วยกัน การศึกษาจึงเป็นหลักคิดและกระบวนการที่สำคัญที่สุดที่ต้องนำมาใช้ในการพัฒนาคนให้มีขีดความสามารถดังกล่าวแล้ว โดยจะต้องเป็นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคน ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา มีความริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักพึ่งพาตนเองและดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) เป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศ เป็นกฎหมายใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม

2559 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2564 มีหลักสำคัญคือ ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการศึกษา มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้เป็นคนสมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม

ประเทศไทยกำลังประสบกับการเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพของการแข่งขันจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทำให้ประเทศไทยต้องมีความพร้อมด้านการจัดการศึกษา มีการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา พัฒนาคนหรือทรัพยากรมนุษย์เข้าสู่สังคมการเรียนรู้ที่ยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเปิดกว้างในการเรียนรู้ที่มีลักษณะไร้พรมแดนภายใต้ข้อตกลง AFTA (เขตการค้าเสรีอาเซียน) ในสาขาการศึกษา บุคลากรทางการศึกษาทุกฝ่ายต้องมีความตระหนักถึงสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้มีการส่งเสริมความร่วมมือกับประชาคมโลก ทั้งนี้ให้หมายความรวมถึง องค์การระหว่างประเทศทั้งระดับภูมิภาคและระดับสากล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในประเทศไทย ซึ่งเป็นกลุ่มเยาวชนที่จะต้องรับผิดชอบต่อประเทศชาติสืบไปในภายภาคหน้าให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพตามความคาดหวัง ดังนั้นบุคลากรทางการศึกษา ครู คณาจารย์ ต้องร่วมกันขับเคลื่อนการศึกษาไทยสู่เวทีโลกอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการเปิดเสรีด้านการค้าและบริการ การรวมตัวของประเทศอาเซียนเมื่อ 31 ธันวาคม 2558 อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย ซึ่งอาจมีการเคลื่อนย้ายของนักเรียนนักศึกษาในภูมิภาค (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2558)

ควรจะมีรูปแบบเป็นแบบใด จึงจะเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพโลกาภิวัตน์ ซึ่งจะทำให้บัณฑิตที่คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ได้ผลิตออกไป มีคุณภาพตามความคาดหวัง และสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และประเทศชาติได้

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุง คุณภาพการศึกษาของผู้บริหารและคณาจารย์ เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้นักศึกษา เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
3. เพื่อเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบผสมผสานวิธี (Mixed Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจาก เอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ รายงานการวิจัย รายงานของหน่วยงานต่าง ๆ บทความทางวิชาการ คุชกรีนพจน์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) อย่างเป็นทางการ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาความเห็นของผู้บริหารและคณาจารย์ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมาเป็นกรณีตัวอย่าง (Case Study) โดยการแจกแบบสอบถาม ให้กับบุคลากร ในคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน

164 ชุด, แบบสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหารและคณาจารย์ จำนวน 5 คน และแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 2) การวิเคราะห์ด้วยการใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) การสัมภาษณ์ (Interview) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปผลตามแบบสัมภาษณ์ 4) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา มี 6 ด้าน

1. ด้านการนิเทศและพัฒนาอาจารย์ มีการนำผลการนิเทศการจัดการเรียนการสอนใช้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาทักษะการสอนของอาจารย์
2. ด้านส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนอาจารย์ให้ผลิตเอกสารประกอบการสอน หนังสือ หรือตำรา
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน มีการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในแต่ละปีการศึกษา
4. ด้านหลักสูตร มีการนำผลการศึกษามาใช้เป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาหลักสูตร
5. ด้านการบริการวิชาการ มีการจัดกิจกรรมทางวิชาการหรือการจัดนิทรรศการแสดงผลงานทางวิชาการของนักศึกษา
6. ด้านการวัดและประเมินผล มีการนำผลของการประเมินการเรียนและการสอนมาวิเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ 1. หลักการ 2. วัตถุประสงค์ 3. กระบวนการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรม ประกอบด้วย 1) ภารกิจการบริหารงานวิชาการ 2) หลักพุทธธรรมในการบริหารงานวิชาการ 3) ขั้นตอนการบริหารงานวิชาการ 4) โครงการพัฒนาบุคลากรทางการบริหารงานวิชาการ 4. การนำรูปแบบไปใช้ และ 5. เงื่อนไขแห่งความสำเร็จ

ผลการเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยี คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ดำเนินการตรวจสอบรูปแบบทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความถูกต้อง และในระดับมาก ได้แก่ ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้ ตามลำดับ

อภิปรายผล

สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา คือ ด้านการนิเทศการศึกษา เป็นความต้องการจำเป็นในลำดับที่สำคัญที่สุดที่ควรจะได้รับพัฒนา จากการค้นคว้า งานวิจัยในประเทศที่

เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ดังนี้ งานวิจัยของ พรเทพ สารนันท์ (2556, หน้า 188-193) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ผลการวิจัย พบว่า สภาพและปัญหาที่พบจากการบริหารงานวิชาการ เมื่อมีการวิเคราะห์รายละเอียด มีการติดลบ 4 ด้าน จาก องค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบหลัก ควรดำเนินการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยเรียงลำดับการ พัฒนาองค์ประกอบหลักได้ดังนี้ 1) ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากร 2) ด้านส่งเสริมและควบคุมงานวิชาการ 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านหลักสูตร 5) ด้านการบริการวิชาการ 6) ด้านการวัดและประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับปาน ส่วนการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการนั้นจะนำผลการศึกษาสภาพและ ปัญหา ตลอดจนการวิเคราะห์กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยใช้การบริหารงานเชิงกลยุทธ์และ การบริหารงานคุณภาพมาเป็นกรอบในการร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นรูปแบบในเชิงความคิด (conceptual model) มีส่วนประกอบดังนี้ (1) การบริหารงานวิชาการใน 6 ด้าน (2) กากับการบริหารเชิง นโยบายในแต่ละด้านโดยใช้การบริหารเชิงกลยุทธ์ 6 ชั้น และ (3) การกำหนดวิธีปฏิบัติในการบริหารงาน วิชาการโดยใช้การบริหารงานคุณภาพกับองค์ประกอบย่อยที่เป็นผลจากการวิจัย และผลจากการสนทนากลุ่ม เห็นสอดคล้องกันว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการนั้นสามารถนำไปใช้ในการบริหารงานวิชาการได้จริง รวมทั้ง การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ในภาพรวมอยู่ใน ระดับเห็นด้วยมากที่สุด

รูปแบบการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรม ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรม 4) การนำรูปแบบไปใช้ 5) เงื่อนไขแห่งความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องในบางประเด็นกับ พิเชษฐ์ โพธิ์ภักดิ์ (2553) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบมี 3 ส่วน คือ 1) หลักการและวัตถุประสงค์ 2) โครงสร้างและสาระสำคัญ 3) การนำไปสู่การปฏิบัติและเงื่อนไขความสำเร็จ และ สอดคล้องในบางประเด็นกับ สมาน อัสวภูมิ (2547) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบมี 5 องค์ประกอบ คือ 1) บริบทของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ ของรูปแบบ 3) หลักการของรูปแบบ 4) องค์ประกอบหลักของรูปแบบ และ 5) การประเมินผลรูปแบบ

การนำเสนอรูปแบบการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะ เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบรูปแบบด้วยการ แจกแบบสอบถาม นำมาปรับปรุง แก้ไข และนำเสนอรูปแบบ จากการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนารูปแบบ การบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า รูปแบบการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยี คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความเป็นประโยชน์ใน ระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีความสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นใน การพัฒนากระบวนการบริหารวิชาการ มีความเหมาะสม ปฏิบัติตามได้ โดยพัฒนาการบริหารงานวิชาการผ่าน โครงการ กิจกรรม ที่นำหลักอิทธิบาท 4 และพรหมวิหาร 4 มาบูรณาการกับการกิจการบริหารงานวิชาการ

ผลจากการตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบทั้ง 5 ส่วน คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรม 4) การนำรูปแบบไปใช้ 5) เงื่อนไขแห่งความสำเร็จ พบว่า หลักการ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความ เป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก แสดงว่าหลักการมีความสอดคล้องต่อความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการ

พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก แสดงว่าวัตถุประสงค์ มีความสอดคล้องต่อความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิต มีความเหมาะสม ปฏิบัติตามได้ สามารถนำไปพัฒนา ปรับปรุง และส่งเสริมการดำเนินพัฒนาบุคลากรทางการบริหารงานวิชาการ การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กระบวนการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรม ประกอบด้วย 1) การจัดการบริหารงานวิชาการ 2) หลักพุทธธรรมในการบริหารงานวิชาการ 3) ขั้นตอนการบริหารงานวิชาการ 4) โครงการพัฒนาบุคลากรทางการบริหารงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับ พระวิเชียร สี่หาบุตร (2557 : 203-212) ได้ศึกษา เรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในสังฆมณฑล ผลการวิจัย พบว่า ด้านที่ 1. สภาพที่เป็นอยู่จริงในการพัฒนาหลักสูตร 2. การตรวจสอบและควบคุมคุณภาพ 3. ความร่วมมือส่งเสริมการเรียนรู้และ 4. ความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดในอนาคต ด้านที่ 1 2 และ 3 อยู่ในระดับน้อยที่สุด และระดับปานกลางด้านที่ 1 2 3 ด้านไหนอยู่ในระดับน้อยที่สุดและระดับปานกลางส่วน ด้านที่ 4 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนส่วนด้านความคาดหวังต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยรวมทั้ง 3 ด้าน 5 PNI Modified พบว่าคือ ด้านการตรวจสอบและการควบคุมคุณภาพมีความแตกต่างกันมาก รองลงมาคือด้านความร่วมมือส่งเสริมการเรียนรู้ มีความแตกต่าง การทำ swot ANALYSIS กับผู้บริหาร บุคลากร ได้ผลดังนี้ 1.จุดแข็ง ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยคือ 1)ในทุกหลักสูตร และทุกระดับการศึกษามีวิชาพระพุทธศาสนาบรรจุไว้ 2) ผู้สำเร็จการศึกษาจากสมร.มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา 2. จุดอ่อนคือ 1) ผู้เชี่ยวชาญในด้านการพัฒนาหลักสูตรมีจำกัด 2) การวัดผลและประเมินและเทียบโอนขนาดคุณภาพ 3) บุคลากรขาดความชำนาญเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี 3.โอกาสคือ 1)จัดอบรมด้านวิชาการและอบรมเชิงปฏิบัติการด้านวิชาการบ่อยขึ้น 2) ช่วยงานคณะสงฆ์ในการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์และร่วมมือกับคณะสงฆ์ในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต 3) จุดผลบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ 4.ข้อจำกัดภัยคุกคาม 1) ผู้มีความรู้และแตกฉานด้านการพัฒนาหลักสูตรมีน้อย 2) หลักสูตรที่เปิดสอนมีน้อยไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน 3) สถาบันขาดความน่าเชื่อถือจากการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารบ่อย 4) ความเจริญก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงระบบเทคโนโลยีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 3 ประเด็น ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา คือ ด้านการนิเทศการศึกษา เป็นความต้องการจำเป็นในลำดับที่สำคัญที่สุดที่ควรได้รับการพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ควรนำไปกำหนดเป็นนโยบาย

2. ข้อเสนอแนะด้านการนำไปปฏิบัติ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ให้บุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การกำหนดรูปแบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักพุทธธรรมของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราชชมงคล แล้วนำไปดำเนินการจัดทำโครงการ กิจกรรม ที่ได้เสนอไว้ในงานวิจัยครั้งนี้มีหลายโครงการ หลายกิจกรรม ซึ่งได้บูรณาการหลักอิทธิบาท 4 และพรหมวิหาร 4 กับภาระกิจการบริหารงานวิชาการ ดังนั้นจึงควรเลือกใช้โครงการ กิจกรรมที่เหมาะสมกับกับบุคลากร

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล ของมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ที่มีขนาดต่างกัน
2. ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้รูปแบบการบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชชมงคล แต่ควรเลือกเป้าหมายที่มีความพร้อม มีขนาดที่เหมาะสม เพื่อให้ผลการพัฒนามีความยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- พรเทพ สารนันท์. (2556). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชชมงคลสุวรรณภูมิ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษาระดับปริญญาตรี บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พระวิเชียร สี่หาบุตร. (2557). *เรื่องการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในสังฆมณฑล*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิเชษฐ์ โพธิ์ภักดิ์. (2553). *การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2551). *การจัดการความรู้ ฉบับนักปฏิบัติ*. สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.). กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ.
- สมาน อัครภูมิ. (2547). *ที่ คิว เอ็ม การบริหารทั่วทั้งองค์กรในองค์การทางการศึกษา*. สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. (2558). *ไทยและความพร้อม เข้าสู่ประชาคมอาเซียน*. ค้นเมื่อ 20 มกราคม 2563, จาก <https://www.bic.moe.go.th/images/stories/ThaiReadiness.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) พ.ศ.2553*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Kotter, J. P. (1999). *John P. Kotter on What Leader Really Do*. Boston: Harvard Business School Press.